

CYNLLUNIAU MARCIO TAG

**CYMRAEG IAITH GYNTAF
UG/UWCH**

IONAWR 2014

RHAGARWEINIAD

Y cynlluniau marcio a ganlyn yw'r rhai a ddefnyddiwyd gan CBAC ar gyfer arholiad Ionawr 2014 TAG Cymraeg Iaith Gyntaf. Penderfynwyd arnynt yn derfynol yn dilyn trafodaeth fanwl mewn cynadleddau arholwyr gan yr holl arholwyr oedd yn ymwneud â'r asesiad.

Cynhaliwyd y cynadleddau yn fuan ar ôl sefyll y papurau fel y gellid cyfeirio at yr amrediad llawn o ymatebion ymgeiswyr, gyda sgrïptiau wedi'u llungopio yn sail i'r drafodaeth. Amcan y cynadleddau oedd sicrhau bod y cynlluniau marcio wedi'u dehongli a'u cymhwyso yn yr un modd gan yr holl arholwyr.

Gobeithir y bydd y wybodaeth hon o gymorth i ganolfannau ond cydnabyddir ar yr un pryd y gallai fod gan athrawon safbwyntiau gwahanol ynglŷn â manylion neu ddehongli gan nad ydynt wedi bod yn rhan o'r gynhadledd farcio.

Mae'n flin gan CBAC ond nid oes modd iddo ymgymryd ag unrhyw drafodaeth na gohebiaeth am y cynlluniau marcio hyn.

CYMRAEG: IAITH GYNTAF

CYNLLUN MARCIO CY3

Ionawr 2014

Adran A

Defnyddio Iaith

Cyfanswm o 40 marc

- (a) Rhoddir 2 farc am bob brawddeg sydd yn dangos ystyr a defnydd yn eglur a chywirdeb ieithyddol. Rhaid dangos ystyr yn eglur cyn ennill marciau.

1 neu 2 wall – colli ½ marc

Mwy na 2 wall – colli 1 marc

Ystyrir gwallau atalnodi, e.e. acen grom neu atalnod llawn, yn wallau. Hefyd pan gyflwynir dwy frawddeg yn lle un, ystyrir hyn yn un gwall.

gwêl: rhaid cyfleu'r amser presennol / presennol arferiadol / dyfodol / gorchmynnol yn gywir.

Gwêl gwch ar Lyn Tegid bob bore wrth iddo fynd i'r ysgol ar y bws.

Ar hyn o bryd *gwêl* ef gwch ar Lyn Tegid.

Gellir dyfarnu 2 farc am yr atebion hyn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd a chywirdeb ieithyddol.

Gwêl cwch ar Lyn Tegid bob bore wrth iddo fynd i'r ysgol ar y bws.

Dyfernir 1½ marc am yr ateb hwn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd ond cosbir y gwall treiglo.

Ar hyn o bryd *gwêl* gwch ar Lyn Tegid.

Gwêl gwch ar Lyn Tegid.

Dim marciau gan na ddangosir ystyr na defnydd yn llawn.

canwn ni: rhaid dangos yr amser yn glir yn y frawddeg sef person cyntaf lluosog amser presennol / dyfodol.

Canwn ni yn y gwasanaeth yfory.

Yn awr, mi *ganwn ni* 'Hen Wlad fy Nhadau'.

Gellir dyfarnu 2 farc am yr atebion hyn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd a chywirdeb ieithyddol.

Mi *ganwn ni* 'Hen Wlad fy Nhadau'.

Dim marciau gan na ddangosir ystyr na defnydd yn llawn.

ynddo: angen defnyddio'r arddodiad ar ôl berfenwau a berfau yn gywir.

Dyma'r castell yr oedd y dywysoges yn byw *ynddo*.

Gellir dyfarnu 2 farc am yr ateb hwn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd a chywirdeb ieithyddol.

tra: dilynir y cysylltair tra gan ferf (heb dreigladd) a hynny'n uniongyrchol, heb y/yr yn eu gwahanu.

Eisteddais ddoe yn y car i ddarllen *tra* oedd aelodau'r tim yn ymarfer.
Gellir dyfarnu 2 farc am yr ateb hwn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd a chywirdeb ieithyddol.

Eisteddais ddoe yn y car i ddarllen *tra* yr oedd aelodau'r tim yn ymarfer.
Gellir dyfarnu 1½ marc am yr ateb hwn gan fod tra + yr yn anghywir.

Roedd Gwyn yn ddyn *tra* chryf.
Gellir dyfarnu 2 farc am yr ateb hwn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd a chywirdeb ieithyddol, adferf +ansoddair sydd yma.

Fe dalaf y bil yn syth, *tra* mod i'n cofio.
Gellir dyfarnu 1½ marc am yr ateb hwn gan fod angen rhagenw blaen rhwng y tra + y berfenw 'bod' neu gollnod cyn '*mod*'.

y gyrrwyd: Defnyddir y rhagenw perthynol 'y' os oes rhagenw blaen yn y cymal a bod y rhagenw blaen yn cyfeirio at y sawl sy'n cael ei ddisgrifio.

Dyma'r dyn y *gyrrwyd* ei gar i'r clawdd.

Gellir dyfarnu 2 farc am yr ateb hwn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd a chywirdeb ieithyddol.

Defnyddir y rhagenw perthynol 'y' pan fydd y cymal disgrifiadol yn adferfol, sef yn nodi amser, lle, achos neu ddull.

Ar hyd y ffordd hon y *gyrrwyd* y car ddoe.
Am saith o'r gloch y *gyrrwyd* y car o faes parcio'r swyddfa.

Gellir dyfarnu 2 farc am yr atebion hyn am ddefnyddio'r ffurf yn gywir gan ddangos ystyr a defnydd a chywirdeb ieithyddol.

Defnyddir y cysylltair 'y' ar ddechrau cymal enwol.
Dywedodd yr heddlu y *gyrrwyd* y car yn rhy gyflym.

(5 x 2 = 10)

(b) Rhoddir 1 marc am bob gwall a gywirwyd ac 1 marc am bob esboniad cywir. Rhaid i'r cywiriad fod yn gywir cyn ennill marc. Disgwylir bod y disgyblion yn defnyddio termau cywir e.e. rhagenw, arddodiad, rhagenw perthynol, cysylltair, cymal.

(i) **mae > mai:** Defnyddir cysylltair 'mai' mewn cymal enwol.

yn cyffwrdd fi > yn fy nghyffwrdd i : angen defnyddio'r *rhagenw dibynnol blaen trydydd person unigol* 'fy' o flaen cyffwrdd. Mae rhagenw ôl yn dibynnu ar y rhagenw blaen. Ceir treigladd trwynol ar ôl 'fy'.

Yn cyffwrdd â mi: Mae angen defnyddio'r arddodiad 'â' yn dilyn 'cyffwrdd' ac o flaen y rhagenw ôl.

(ii) **bûm > byddaf:** angen defnyddio ffurf presennol y ferf 'Bod' sy'n cyfleu'r amser dyfodol er mwyn cyfateb i'r ferf 'clywaf' a'r tag amser 'eleni' yn y frawddeg sy'n cyfleu'r amser dyfodol.

os y > os clywaf: angen rhoi'r ferf 'clywaf' yn syth ar ôl y cysylltair 'os'. Rhaid cael y term 'berf' neu'r term 'cysylltair' i gael marc rhoi rheswm.

(iii) **yr > a:** angen defnyddio'r rhagenw perthynol 'a' mewn cymal perthynol. Y swyddog yw goddrych y ferf.

yn parc > ym mharc: ceir treigladd trwynol ar ôl arddodiad 'yn'.

(iv) **Gwerthwyd > Gwerthir:** angen defnyddio berf amhersonol amser presennol/dyfodol nid amser gorffennol gan nad yw'r cyfarfod wedi cael ei gynnal eto. Derbynnir 'cynhaliwyd' fel cywiriad.

lleol > leol: ansoddair yn treiglo'n feddal ar ôl enw benywaidd unigol 'elusen'.

(v) **mewn > yn y:** angen defnyddio arddodiad 'yn' yn hytrach na 'mewn' gan fod y frawddeg yn cyfeirio at lyfrgell benodol. Mae'r llyfrgell yn bendant. Os rhoddir esboniad mai arddodiad anghywir sydd yma yna gellir gwobrwyo ½ marc yn unig ond i gael marc llawn rhaid hefyd nodi bod y lleoliad yn bendant.

bod dim > nad oedd: ni ddylid negyddu cymal drwy ddefnyddio 'dim', angen defnyddio'r negydd 'nad' yma.

(10 x 2 =20)

- (c) Bydd 10 gwall yn y paragraff a rhoddir 1 marc am gywiro pob gwall. Os bydd gwall sillafu neu atalnodi yn y geiriau a ddefnyddir wrth gywiro yna collir $\frac{1}{2}$ marc am bob gwall e.e.

gofynnir: gofynnir 1 marc
 gofynnir $\frac{1}{2}$ marc

Bydd angen i'r ymgeiswyr ailysgrifennu'r paragraff a thanlinellu'r cywiriadau.

Dyma enghraifft sut y gellir cywiro'r paragraff. **(10 x 1=10)**

I **ennill** gwobr arbennig am dyfu ffrwythau a llysiau, beth am gystadleuaeth 'Garddio Bwyd 2014'? **Gofynnir i gystadleuwyr** arddangos cynnyrch ffrwythau, llysiau neu berlyisiau. **Dengys/Dangosa/Dangosodd** ymchwil **fod y** nifer sy'n garddio **wedi cynyddu/yn cynyddu** mewn poblogrwydd oherwydd manteision economaidd **ac** amgylcheddol.

Gall garddwyr o bob oedran a **phrofiad** gystadlu **a** hoffem wybod am **eich** profiadau chi. Am fwy o wybodaeth cysylltwch **â**'r swyddfa.

Adran B

Meini Prawf Cwestiwn penodol

Wrth ateb y naill gwestiwn a'r llall disgwylir bod yr ymgeiswyr yn:

- cyfeirio'n benodol at gerddi a defnyddio dyfyniadau perthnasol
- saernïo traethawd ac yn dewis a dethol y perthnasol
- ymdrin â chreffft/arddull y beirdd, ei saernïo o fewn y drafodaeth gan gyfeirio at y gynghanedd lle bo angen.

Dyfarnu marciau:

- rhaid ystyried ansawdd y drafodaeth wrth ddyfarnu marciau
- os na roddir sylw i arddull o gwbl dylid gostwng y marciau un radd
- pe bai ymgeisydd yn trafod un gerdd yn unig – marcio AA2 allan o 10
- pe bai ymgeisydd yn trafod dwy gerdd yn unig – marcio AA2 allan o 20
- rhaid i farc iaith AA3 fod o fewn gradd i farc y cynnwys
- dylid ystyried 3 phwynt cyntaf meini prawf AA3 yn ogystal â'r ddau sy'n ymwneud â chywirdeb iaith

Cwestiwn (a)

*Mae Cymru a'r iaith Gymraeg wedi ysbrydoli cerddi beirdd ar hyd y blynyddoedd. **Trafodwch a chymharwch** sut y llwydda Waldo Williams, Gerallt Lloyd Owen a Myrddin ap Dafydd i gyfleu eu **gweledigaeth am Gymru a'r Gymraeg**. Dylech gyfeirio at **gynnwys** y cerddi a'u **harddull**.*

Gallant gyfeirio at 'Preseli', 'Y Gŵr sydd ar y Gorwel', 'Ysgerbwd Milwr', 'Dau lygad ar un wlad' a 'Gwenllian'. Y nod yw **dewis a dethol yr elfennau perthnasol yn unig i ateb gofynion y cwestiwn**. Bydd yr **elfen gymharol** yn rhan hanfodol wrth gyfleu gweledigaeth y beirdd am Gymru a'r iaith Gymraeg. Mae'r tri bardd wedi cyfansoddi eu cerddi yn ystod cyfnodau gwahanol ac o'r herwydd maent wedi cael eu dylanwadau gan ddigwyddiadau penodol yng Nghymru ond eto mae gan y tri eu llais eu hunain.

Pwysigrwydd Cymru a'r iaith Gymraeg:

Gwelir pwysigrwydd Cymru a'r iaith Gymraeg i Waldo Williams wrth iddo edrych allan ar y byd drwy ffenestr ei iaith a'i ddiwylliant. Cyfeiria at ei fro fel rhan annatod o'i hunaniaeth a gwêl fygythiad y Weinyddiaeth Amddiffyn yn tanseilio ei hunaniaeth. Microcosm o Gymru yw ei fro a mynega ei gariad at Gymru. Boed y gymdeithas gyntefig y perthynai'r 'eneth ifanc' iddi yn Avenbury neu'r gymdeithas y perthynai Waldo ei hun iddi yn y Preseli, yr un yw'r egwyddor i sicrhau heddwch sef brawdoliaeth. Nid ceisio ateb a wna Waldo yn y gerdd hon ond rhoi'r ateb – cenhadu.

Yn wahanol i Waldo mae condemniad Gerallt Lloyd Owen o'i genedl yn y gerdd 'Y Gŵr sydd ar y Gorwel' yn dangos ei weledigaeth ef yn glir. Rhybudd uniongyrchol sydd yma y byddwn ni, genedl y Cymry, yn gweld ein cywilydd ryw ddydd nad oedden ni wedi gwrando mwy ar lais Saunders Lewis. Mae'n cyfleu ein difaterwch fel cenedl. Mae'r bardd yn feirniadol o'r Cymry, ac yn eu hannog i edrych ar Saunders Lewis a dilyn ei esiampl.

Yn yr un modd mae gweledigaeth Myrddin ap Dafydd am Gymru'n debyg i syniadau Gerallt Lloyd Owen. Coda'n hymwybyddiaeth ni o'n hanes cythryblus a thrist yn 'Gwenllian'. Wrth fyfyrion ar lan y Fenai sylweddola yn union fel Gwenllian, fod y Gymraeg wedi cael ei hesgymuno a bod yr iaith yn alltud i sawl rhan o Gymru erbyn hyn. Mae tristwch yn llais y bardd wrth gyfleu 'distawrwydd didosturi'. Mae yma feirniadaeth ohonom ni fel Cymry nad ydym yn trysori ein hiaith yn ddigonol.

Gwêl y beirdd gysylltiad rhwng iaith a thir:

Yn y gerdd 'Dau lygad ar un wlad' gellir ystyried neges Myrddin ap Dafydd yng nghydestun Cymru. Nid cerdd yn unig am Indiaid Gogledd America yw hi ond cerdd am hunaniaeth, am y berthynas unigryw rhwng gwlad a'i phobl, am y cysylltiad rhwng iaith a thir ac am bob cenedl a fu dan fygythiad erioed. Mae'r bardd yn dwysáu ei weledigaeth ac yn proffwydo gweld dinistr 'y ddaear na ddaw'n ôl.' Mae Myrddin ap Dafydd fel Waldo gynt yn boenus o ymwybodol o'r bygythiad i'r iaith a chenedligrwydd y Cymry. Gallwn glywed adlais o Dryweryn yn y geiriau 'argae a phibelli dŵr'.

Yn y gerdd 'Ysgerbwdd Milwr' wedyn edmygu dewrder y milwr a wna Gerallt Lloyd Owen gan chwilio am ysbrydoliaeth yn y milwr i ni heddiw frwydro i sicrhau rhyddid i'n cenedl. Mae yma ymwybyddiaeth gref na fyddai cenedl y Cymry wedi goroesi ac na fyddant yn goroesi heb frwydr. Y gred bod rhaid brwydro i oroesi fel cenedl sydd wrth wraidd canu'r bardd; dyna'i weledigaeth.

Rhybuddio'n dawel a wna Waldo Williams a Myrddin ap Dafydd:

Tra bo Gerallt Lloyd Owen yn blaen ei genadwri ac yn awgrymu bod brwydro a thasgu gwaed yn gyfiawn yng nghydestun cenedlaetholdeb, 'Ni all sŵn ennill senedd, Ni ddaw fyth heb newydd fedd', mae modd cyfeirio bod Waldo Williams a Myrddin ap Dafydd yn fwy heddychlon ac yn llai eithafol. Proffwydo tranc ein gwlad gan ein rhybuddio'n glir am beryglon colli'n hiaith a'n hetifeddiaeth wna Myrddin ap Dafydd. Yn yr un modd Waldo Williams yng nghlo ei gerdd 'Preseli' mae'n ymbil arnom i warchod ei ardal a'i gwerthoedd gwaraidd gan fod rhyw rym yn bygwth ei gymdeithas ddelfrydol.

Cynnig gobaith ac arweiniad i Gymru a'r iaith Gymraeg:

Caiff Myrddin ap Dafydd ei argyhoeddi, fel y mae'r llanw'n troi'n sydyn ar draeth Lafan, y daw'r iaith eto 'i mewn dros dywod Menai' gan ennill ei thiriogaeth a dychwelyd i hawlio ei phriod le yng Ngwynedd. Yn yr un modd gwêl Gerallt Lloyd Owen hefyd lygedyn o obaith ac mae'n darogan y daw'r genedl at ei choed, 'daw y dydd Y gweli dy gywilydd'. Drwy'r 'ysgerbwdd' hefyd gwêl y bardd obaith i ni gael adfywiad fel cenedl. Ceir gobaith y bardd yn treiddio drwy gerdd Waldo, y gobaith am y dyfodol yn cael ei drosglwyddo wrth ddefnyddio delweddau arbennig. Drwy edrych yn ôl i'r gorffennol ac ar y presennol caiff Waldo ateb i'r dyfodol. Gwerthoedd ysbrydol a brawdgarwch sy'n rhan o'n cymdeithas ddiwylliannol, glos yw unig obaith y ddynoliaeth i fyw bywyd heddychlon.

Dylent gyfeirio at ddefnydd y beirdd o fesurau ac arddull wrth gyfleu eu gweledigaeth am Gymru a'r iaith Gymraeg.

Efallai y byddant yn cyfeirio at:

'Preseli' Waldo Williams

- bwysigrwydd bro'r Preseli, yr iaith Gymraeg a Chymru
- ysgrifennu pan oedd y weinyddiaeth rhyfel yn bygwth codi maes ymarfer rhyfel o amgylch ardal Mynachlog Ddu
- adnabod ei ardal yn dda a'r hyn sydd o'i amgylch sydd wedi magu ynddo annibyniaeth barn
- cyfeirio at ei fro enedigol fel 'bro brawdoliaeth' a chariad Waldo at fro yn tarddu o'r bobl
- gwêl ei fro fel rhan annatod o'i hunaniaeth, bygythiad i'w fro yn tanseilio ei hunaniaeth
- brawdgarwch a brawdoliaeth, penillion 2 a 3: thema allweddol
- cymdeithas ddynol ar y Preseli yn wydn ac yn cydweithio, er yn brin yn faterol, syniad o berthyn yma
- gwêl yn y Preseli obaith i ddynoliaeth, dyma enghraifft berffaith sut y dylai pobl fod yn byw ac yn gweithio gyda'i gilydd – microcosm o Gymru yw'r ardal
- darlun delfrydol o fro ei febyd a'r ple wrth gloi
- heddychiaeth yn y clo, rhyfel a'r ffatri arfau yn bygwth yr heddwch hwn
- Waldo yn gwbl argyhoeddedig nad rhyfel yw'r ateb i broblemau'r gymdeithas
- gobaith yn treiddio drwy'r gerdd, y gobaith am y dyfodol yn cael ei drosglwyddo wrth ddefnyddio delweddau byd natur a'r 'ffenestr' a'r 'ffynnon'
- cerdd rydd – amrywio hyd llinellau ond yn defnyddio odl
- ymhyfrydu yn sŵn a sain yr enwau lleol, delwedd o 'dŷ', ailadrodd y ferf 'cadwn': Waldo yn mynnu bod ei gyd-Gymry yn sefyll fel un, 'perl yr anfeidrol awr': mae'r lle fel trysor gorau posibl iddo.

'Y Gŵr sydd ar y Gorwel' Gerallt Lloyd Owen

- cydwybod y bardd yn ei bigo ynglŷn â'r modd cywilyddus y gwnaethom drin Saunders Lewis a'i garcharu 'am wir act o Gymreictod'
- portread o Saunders Lewis: disgrifiad ffisegol, bychan ac eiddil o ran ymddangosiad ond nid o ran ei bersonoliaeth, meddwl chwim, gŵr dysgedig, person breuddwydiol â llais distaw
- y bardd yn dyrchafu'r ysgolhaig a'r cenedlaetholwr i'r carn
- cyffelybu Saunders Lewis â Iesu Grist - cyfosod aberth Saunders Lewis dros Gymru â'r aberth fwyaf un sef marw ar y groes
- er bod hynny'n eithafol, mae'n ein hatgoffa sut, yn ôl y Beibl, na dderbynnir proffwyd yn ei wlad ei hun a sut y gwrthodwyd Saunders Lewis, ei greddau a'i weithredoedd, gennym ni fel cenedl
- y modd y cafodd ei drin gan ei genedl, ceir beirniadaeth ar y Cymry a'u cyhuddo o fod yn anniolchgar, dyma ddangos safbwynt y bardd
- cynghanedd - sŵn a phoen sy'n cael eu cyfleu yn llinell gyntaf y cwpled 'naddodd ei chalon iddi a chell oedd ei diolch hi' yn cymharu â sŵn gwacter y gell yn yr ail linell
- gweledigaeth y bardd, mae'n cynnig ateb 'Ni all sŵn ennill senedd, Ni all fyth heb newydd fedd' – awgrym o dasgu gwaed a brwydro. Mae'n gwbl blaen ei genadwri, brwydro yn gyfiawn yng nghyd-destun cenedlaetholdeb
- yn y pennill olaf mae'r bardd yn cyfarch y Cymry ac yn eu herio, eto mae yma obaith; mae yma ddarogan y daw'r genedl at ei choed, 'daw y dydd Y gweli dy gywilydd', gan sylweddoli'r hyn a wnaeth Saunders Lewis yn naddu'r 'galon iddi'

- diddorol sylwi nad yw'r gwrthrych yn cael ei enwi yn y gerdd o gwbl
- defnyddio trosiadau, defnyddio rhagenw 'dy' yn cyfleu ymdeimlad o agosatrywydd, ailadrodd negydd 'ni', ailadrodd yn y clo yn creu undod
- defnyddio testun ei gerdd i gyfleu ein diffyg asgwrn cefn fel cenedl, cawn ein hannog i edrych ar SL a dilyn ei esiampl.

'Ysgerbwdd Milwr' Gerallt Lloyd Owen

- defnyddia'r bardd ei ddychymyg wrth ddisgrifio ysgerbwdd milwr mewn haen o graig, aiff y bardd yn ôl ganrifoedd i hanes ei genedl ac edmyga ddewrder y milwr a safodd dros ei genedl
- disgrifia ei farwolaeth ar faes y gad a deisyfa weld yr ysgerbwdd hwn yn ysbrydoliaeth i ni heddiw frwydro i sicrhau rhyddid i'n cenedl
- myfyria ar y frwydr y bu'r milwr ynnddi cyn troi ei sylw at y milwr ei hun gan ramantu am ei gefndir
- edmyga aberth y milwr ond nid ysgerbwdd yw bellach ond symbol o'r genedl, aberth o bosibl yn enw cyfiawnder
- awgrymir bod y milwr wedi brwydro dros ei genedl, ac mae'r bardd yn rhag-weld bod y genedl honno, cenedl anfodlon, yn paratoi at frwydr arall ond nad yw hi eto'n barod ar gyfer y frwydr honno
- ceir deuoliaeth yn yr hyn a wêl y bardd yn y graig, mae marwolaeth y milwr wedi esgor ar rywbeth newydd a thrwy'r ysgerbwdd gwêl obaith i ni gael adfywiad fel cenedl - dyma weledigaeth y bardd
- fel yn holl gerddi'r bardd, mae yma ymwybyddiaeth gref na fyddai cenedl y Cymry wedi goroesi ac na fyddant yn goroesi heb frwydr
- symbol y baban mewn croth, cymysgu synhwyrau, 'griddfan hanes' a 'llun ei waedd ar y llonyddwch', defnydd o ferfau pwerus
- y bardd felly yn credu bod pwrpas i farwolaeth yng nghyd-destun gwleidyddiaeth gan mai'r gred bod rhaid brwydro i oroesi sydd wrth wraidd canu'r bardd

'Gwenllian' Myrddin ap Dafydd

- Myrddin ap Dafydd wedi mynd yn ôl mewn hanes wrth ddewis Gwenllian fel teitl cerdd ac yn ei thrafod o safbwynt heddiw
- meddylia'r bardd amdani fel person ac nid cymeriad mewn hanes a llwydda i ennyn ein cydymdeimlad ati
- Gwenllian y plentyn yn cynrychioli'r iaith, yr iaith Gymraeg sy'n pwysu ar gydwylbod y bardd ac mae'n trin a thrafod dyfodol y Gymraeg
- y bardd ar noson o haf yn ystod 1993 wedi ymweld ag abaty Llanfaes ar lan afon Menai ac yn myfyrio am dynged Gwenllian, am dristwch ei hanes yn cael ei chipio o Abergwyngregyn a'i halltud i Abaty Sempringham yn dri mis oed a hefyd am dristwch nad yw pobl Gwynedd yn ymwybodol o'i bodolaeth
- marwolaeth Gwenllian a marwolaeth yr iaith yn cael cymaint o effaith ar y tir o'n cwmpas; iaith yn gymaint rhan o'r wlad, nes ei bod mewn amser yn dod yn rhan o'r tir o amgylch
- gweledigaeth y bardd - awgrym gobaith wrth gloi, llanw'n troi a'r gobaith nid yn unig y bydd pobl yn cofio am Gwenllian ond y bydd yr iaith yn adennill ei thiriogaeth ac yn hawlio ei lle
- mesur cywydd, defnydd o gynghanedd e.e. 'distawrwydd didosturi' i bwysleisio anwybodaeth y Cymry am hanes Gwenllian, trosiad estynedig yw Gwenllian o'r iaith Gymraeg, creu awyrgylch trwy ddelwedd - cymharu trai afon Menai â thrai cof pobl am hanes Gwenllian a'r iaith ar drai yng Ngwynedd, defnydd amlwg o'r negyddion, cyfosod, effeithiolrwydd 'iorwg'
- er ei fod wedi mynd yn ôl mewn hanes, dyma gerdd bersonol iawn a phwysleisir arwyddocâd Gwenllian

‘Dau lygad ar un wlad’ Myrddin ap Dafydd

- darlunio dau safbwynt gwrthgyferbyniol, adroddir y gerdd o safbwynt yr Indiaid brodorol
- mae'r allwedd i neges y gerdd yn y teitl oherwydd yr hyn a geir yw dwy ffordd o weld yr un peth; mae llygaid cariad a llygaid gelyn yn gweld yr un peth o bersbectif cwbl wahanol
- mae'r 'fi' yn uniaethu gyda'r byd naturiol, gyda'r syniad o berthyn, gwerthoedd tir, diwylliant ac etifeddiaeth. Mae'r tirlun o'i gwmpas yn 'ardd', yn 'afon fyw'. Nid yw'r 'ti' yn cydymdeimlo gyda harddwch naturiol yr amgylchfyd. Materoliaeth ac elw yw popeth. 'Pibelli dŵr' yw'r 'afon' yn ei farn ef, ac mae'r 'ddôl' yn 'ddinas', a'r paith yn 'wenith gwyn'
- deallir syniadau'r bardd ynglŷn â chariad at wlad. Dychmyga'r bardd ymateb Pennaeth Seattle i'r dynion gwyn a oedd eisiau prynu ei dir. Cerdd ydyw am deimlo undod â natur a thra bo'r dynion gwyn yn 'clywed udo yn y nos', clywa'r Indiaid 'iaith'
- gallwn weld y cysylltiad yma rhwng iaith a thir, ac mae 'Gwenllian' yn sôn beth all ddigwydd pan mae'r iaith yn cael ei halltudio o'r tir
- mae'r bardd yn edmygu'r Pennaeth am ei gariad at ei wlad. Dyma fygythiad i nifer o wledydd gan gynnwys Cymru
- yn y clo mae'r 'fi' yn proffwydo gweld dinistr 'y ddaear na ddaw'n ôl'
- cyfres o wrthgyferbyniadau, personoli, defnyddio rhagenwau ti/mi, trosiadau, arwyddocâd 'duw', ailadrodd.

Mae modd i ymgeiswyr ennill marciau trwy gyfeirio at nodweddion perthnasol na nodwyd yn y cynllun marcio hwn. Dylid gwobrwyo pob ateb teilwng.

Cwestiwn (b)

Cymharwch y cerddi a astudiwyd gennych o waith T. H. Parry-Williams a Gwyn Thomas. Wrth drafod yr **elfennau sydd yn debyg ac yn wahanol** yn y cerddi ystyriwch a dynt mewn gwrthgyferbyniad llwyr o ran **themâu ac arddull**.

Gallant gyfeirio at gerddi megis 'Dychwelyd', 'Llyn y Gadair', 'Croesi Traeth' ac 'Yma mae fy lle'. Mae T. H. Parry-Williams wrth fyfyrion yn ystyried cysyniadau crefyddol, rhamantaidd, modernaidd, gwyddonol, daearyddol ond heb dderbyn yr un ohonynt yn llawn. Y dryswch hwn, yr ymchwil a'r myfyrio ynglŷn â bywyd a marwolaeth sy'n gwneud ei waith mor gyfoethog. Gellir sôn bod Gwyn Thomas yn ymchwilio ystyr bywyd a grëwyd gan Dduw a bod ganddo ffydd grefyddol, gadarn.

Arwyddocâd bro i'r ddau: I T. H. Parry-Williams mae perthyn i fro yn gyfystyr â'r tirlun a'r mynyddoedd o'i amgylch er nad bardd yn darlunio harddwch byd natur mohono. Fel T. H. Parry-Williams er mai darlun o le sy'n ddigon llwm ei dirwedd sydd gan Gwyn Thomas yn y gerdd 'Yma mae fy lle' pwysleisir y modd y mae'r bardd yn uniaethu'n llwyr gydag elfennau sydd o'i gwmpas. Yr ymdeimlad o berthyn sydd wrth wraidd cariad T. H. Parry-Williams at 'Llyn y Gadair'; y teimlad ei fod yn rhan o'i ardal a'r ardal yn rhan ohono yntau.

Myfyrio ar gyfoeth ei brofiadau ym mro ei febyd sef Blaenau Ffestiniog wna Gwyn Thomas yn 'Yma mae fy lle'. Mae'n agor y drws ar y darlun ac ar y neges, sef bod y bardd yn perthyn i'r lle hwn gan ystyried y dylanwadau a fu arno, dylanwadau na ellir eu dileu, *'hyd lefelau dyfnaf fy mod'*. Mae'r bardd a'r lleoliad yn perthyn i'w gilydd yn annatod fel T. H. Parry-Williams. Dengys yma fod dylanwadau sydd ar berson yn ei ieuencid yn parhau drwy gydol bywyd. Yn yr un modd T. H. Parry-Williams, er na wŷr ei hun sut y mae wedi ymserchu i'r fath raddau yn 'Llyn y Gadair' wrth iddo fyfyrto sylweddola mai'r hyn sy'n bwysig iddo yw bod holl brofiadau ei fachgendod yn ymwneud â'r ardal ac mewn cyfnod ansefydlog, roedd ei fro yn angor iddo.

Gellir dadlau bod y beirdd yn defnyddio eu bro i gyfleu eu gweledigaeth am fywyd. Mae darlun o'r *'pysgotwr unig'* yn wynebu argyfwng y byd modern yn awgrymu athroniaeth T. H. Parry-Williams, dyma ddarlun o rywun yn methu â chyrhaedd ei nod mewn bywyd. Yn yr un modd T. H. Parry-Williams, gellir ystyried ai rhyw bŵer sydd uwchlaw deall yw'r *'llonyddwch mawr'* a bod y bardd yn pwysleisio'r cadarnhaol sef bod yma dawelwch tangnefeddus wedi marwolaeth.

Byrhoedledd bywyd: Yn y gerdd 'Dychwelyd' pwysleisia T. H. Parry-Williams pa mor fyr a dibwys yw ein bywydau trwy ein cymharu a'r cosmos mewn cyfres o gyferbyniadau. Yn ôl y bardd ni allwn ddylanwadu ar y byd ac nid yw bywyd yn gadael ei ôl wedi marwolaeth. Myfyrio am fyrhoedledd bywyd y mae Gwyn Thomas hefyd yn y gerdd 'Croesi Traeth'. Ar un olwg, cerdd ysgafn ydy hi yn y mesur penrhydd ond mae rhyw chwithdod wrth i Gwyn Thomas fod ar ei ben ei hun ar y traeth a sylweddoli na ellir dal gafael ar amser. Unwaith yn unig y digwydd unrhyw beth, ac wedi iddo fynd heibio, mae ynghlwm mewn hanes. Fel T. H. Parry-Williams yn y gerdd 'Dychwelyd' daw Gwyn Thomas i gasgliad yn niwedd y gerdd; 'Y mae hen ddihareb Rwsiaidd sy'n dweud, 'Nid croesi cae yw byw.'

Cywir: croesi traeth ydyw.'

Mae'r syniad o draeth yn addas gan fod y darlun o'r môr yn golchi'n hól ymaith o'r traeth yn gyfarwydd inni gyd ac yn cymharu â *'chrych dros dro'* T. H. Parry-Williams. Ond er bod chwithdod yn 'Croesi Traeth', y gwahaniaeth mawr yw bod bywyd i Gwyn Thomas yn werthfawr ac nid yn *'ffwdan ffôl'*. Er bod Gwyn Thomas yn sylwi *'na ddigwyddith y peth hwn byth eto'*, ceir y teimlad ei fod yn dathlu'r ffaith iddo ddigwydd o gwbl, yn enwedig y digwyddiadau sy'n gysylltiedig â'i deulu. Ar un olwg y dathlu hwn sy'n gwneud barddoniaeth Gwyn Thomas a'i ymdriniaeth o thema bywyd, mor wahanol i un T. H. Parry-Williams.

Dylent gyfeirio at ddefnydd y beirdd o fesurau ac arddull wrth ymdrin â'r elfennau sydd yn debyg ac yn wahanol yn y cerddi, e.e. defnydd T. H. Parry-Williams o'r mesur soned a grym y cwpledi clo. Er nad yw cerddi Gwyn Thomas yn dilyn patrwm odl arbennig ceir ergyd yn y cwpled olaf sy'n cloi'r gerdd 'Yma mae fy lle' gydag odl ar y gair arwyddocaol *'fy mod'*.

Efallai y byddant yn cyfeirio at:

Llyn y Gadair

- pwysigrwydd ac arwyddocâd bro ei febyd i'r bardd, er nad bardd yn disgrifio harddwch byd natur mohono
- holl brofiadau personol ei fachgendod yn ymwneud â'r ardal yn bwysig iddo
- perthynas y bardd a'i fro mor ddwys fel bod ei hunaniaeth yn dibynnu arnynt, roedd ef a'i fro yn rhan annatod o'i gilydd
- y llyn yn ei ddenu er mor ddisylw ydyw *'ni wêl y teithiwr talog mono bron'*
- i'r twristiaid dim ond rhyw ddarn o llyn a hwnnw'n llyn bas
- ymateb i'r pysgotwr a chyfle i ddangos treiddgarwch e.e. darlun o'r dyn unig yn wynebu argyfwng y byd modern, athroniaeth y bardd yn cael ei awgrymu yn y gerdd
- yn y chwechawd mae'r bardd yn gweld y llyn fel lle nefolaidd – nid ei odidowgrwydd na'i ogoniant gweledol – gweld mai ei gysylltiadau a'i brofiadau yn ymwneud â'r llyn yw'r allwedd
- fel y mae'r geiriau *'dewin â dieflig hud'* yn ei awgrymu ni all y bardd esbonio beth sydd yn ei ddenu at y llyn, yn wir, nid yw'n ceisio esbonio gan fod y cwpled clo ond yn pwysleisio unwaith eto nad oes harddwch yn perthyn i'r llyn neu'r hyn sydd ar ei lan
- ei ddefnydd o'r mesur soned a'r newid yn dilyn yr *'ond'*
- disgrifir y pysgotwr sydd wedi dal diddordeb y bardd gyda'r ansoddair *'unig'* a cheir darlun ohono'n chwipio'r dŵr ac yna'r gyffelybiaeth ohono. Gellir cymryd y darlun hwn o'r pysgotwr fel darlun trosiadol o fywyd dyn yn y cyfnod modern
- modd mae'r llinellau hyn yn rhedeg i'w gilydd yn un frawddeg hir yn ychwanegu at yr ymdeimlad o argyfwng, un frawddeg yw'r chwechawd sy'n dangos ei agosatrwydd, y geiriau *'ond'* ac *'er'* yn allweddol, y gwrthgyferbyniad rhwng agwedd y teithiwr at y llyn a'r mynyddoedd a'r bardd, y rhestru moel yn y cwpled clo
- dywed y bardd wrthym mai pethau syml bywyd yn eu hanfod yw'r pethau gorau

Dychwelyd

- myfyrdod ar farwolaeth a marwoldeb
- ymwneud â bodolaeth dyn a hwnnw heb ffydd mewn bywyd tragwyddol y Cristion ymgais gan agnostig ansicr i ddadansoddi'r byd y tu hwnt i farwolaeth; dim sôn am Dduw a'r ffydd Gristnogol
- ochri at ddamcaniaeth wyddonol yn hytrach na chrefyddol
- wythawd yn sôn am yr hil ddynol yn gyffredinol ac na all dim a wnawn ddylanwadu ar y bydysawd
- mae *'grymuster y tangnefedd'* yn gryfach nag unrhyw *'drybestod'* y gallwn ni ei greu
- yn y chwechawd pwysleisir trwy gyfrwng trosiadau mai *'crych dros dro'* a *'chysgod craith'* yw bywyd dyn
- pwysleisir pa mor fyr a dibwys yw ein bywydau trwy ein cymharu â'r cosmos mewn cyfres o gyferbyniadau - mae'r gerdd yn un cyferbyniad estynedig
- sonia am yr hyn a ddigwydd yn dilyn bywyd, *'llithro i'r llonyddwch mawr yn ôl'* sef dychwelyd i'r union fan y cychwynnon ni
- pendantrwydd a chynildeb y cwpled clo – fel petai'n croesawu marwolaeth gan fod y llonyddwch terfynol yn apelio ato, hyn yn arwyddocaol
- tybed nad rhyw bŵer sydd uwchlaw deall yw'r *'llonyddwch mawr'*? Ai pwysleisio'r cadarnhaol a wneir sef bod yma dawelwch tangnefeddus wedi marwolaeth?
- mesur soned, defnyddio negyddiaeth, iaith glasurol, un cyferbyniad estynedig rhwng tawelwch y nefoedd a swm y ddaear, rhwng bywyd a marwolaeth, swm geiriau.

Ym marddoniaeth Gwyn Thomas efallai y byddant yn cyfeirio at:

Yma y mae fy lle

- perthyn i ardal bro ei febyd sef Blaenau Ffestiniog
- pwysleisir y dylanwadau a fu arno, dylanwadau na ellir eu dileu
- nid disgrifio a phwysleisio harddwch y lle a wna'r bardd ond yn hytrach yr amrywiaeth o ran tirwedd, y mawnogydd a'r corysdd ar y naill law a'r creigiau ar y llaw arall a dyma gyfoeth ei brofiadau
- cyfeiria at fyd natur a'r diwydiant llechi, y '*gigfran a'r gylfinir*' a'r defaid sef y pethau elfennol Cymreig hynny a ddylanwadodd arno
- y dylanwadau hyn a greodd y bardd a dylanwadu ar '*lefelau dyfnaf fy mod*'
- disgrifio bro ei febyd yn y presennol a wna'r bardd
- cerdd yn y wers rydd sy'n defnyddio odl yn achlysurol e.e. defnyddia'r odl wrth gloi'r gerdd er mwyn cysylltu'r geiriau pwysig '*yn ddiddarfod*' a '*fy mod*', defnyddio ailadrodd '*yma y mae fy lle*', gwrthgyferbyniadau: '*mawnogydd a'r manau llaith*' ac '*esgeiriau hir y creigiau*', cyffelybiaeth '*fel llygadau'r cynfyd*', uchafbwynt yn y llinell olaf

Croesi Traeth

- ar y traeth gyda'i deulu a darlun bob dydd o deulu'n mwynhau pleserau o fod ar lan y môr, codi cestyll, cicio pêl a chaiff y bardd ei daro fod ei fywyd mor berffaith
- ysgafnder wrth sôn am y '*sychu straffaglus*' a '*chrensian drwy frechdan tomato*'
- cerdd am dreigl amser, achlysur neu ddigwyddiad a fu ac a ddarfu
- myfyrio ar amser, y bardd yn mynd yn hŷn tua'r canol oed, yn 41 oed
- hydrefol yw'r profiad, hydref y flwyddyn, hydref bywyd y bardd, dyddiau digon cyffredin
- rhyw chwithdod i'w deimlo wrth i'r bardd fod ar ei ben ei hun ar y traeth, y traeth yn ddelwedd o amser ac o fodolaeth
- bywyd yn mynd yn ei flaen, tywod yn sylwedd ansicr, symudol, GT am eiliad yn teimlo ansicrwydd
- sylweddola na ellir dal gafael ar amser, unwaith yn unig y digwydd unrhywbeth, ac wedi iddo basio mae ynghlwm mewn hanes, na '*ddigwyddith y peth hwn fyth eto*', byrhoedlog yw bywyd
- profiad o fyw sy'n cael ei ddynodi drwy'r trosiad estynedig o draeth fel bywyd, yn gwneud i GT sylweddoli nad oes rhaid iddo ddyheu am y dŵr disglair '*ar drai pell*'
- syniad o draeth yn addas yma gan fod y darlun o'r môr yn golchi'n hól ymaith o'r traeth yn gyfarwydd inni i gyd
- er bod chwithdod yn ei ganu wrth iddo sylwi na ddigwyddith y peth hwn byth eto, cawn y teimlad ei fod yn dathlu'r ffaith iddo ddigwydd o gwbl, yn enwedig, digwyddiadau sy'n gysylltiedig â'i deulu
- cerdd benrhydd, pwyslais ar odli, rhythm, defnyddio iaith lafar, trosiadau cyfoethog, ailadrodd y llinell '*yr oedd hi y diwrnod hwnnw*', defnyddio'r cysylltair 'a', ailadrodd cystrawennol '*a dyma, a dyma*' yn awgrymu iaith plentyn efallai, tywydd yn cyfleu emosiynau, gwynt yn symbol o newid, cwpled clo effeithiol, defnyddio lleihad.

Mae modd i ymgeiswyr ennill marciau trwy gyfeirio at nodweddion perthnasol na nodwyd yn y cynllun marcio hwn. Dylid gwobrwyo pob ateb teilwng.

Cynllun Marcio Cwestiwn 2 – Barddoniaeth 30 am yr ymateb ysgrifenedig a 10 am safon yr iaith a'r arddull : 40 x 2 = 80 marc.

Gradd	AA2 – Ymateb i Destun	AA2 – Ystod y Marciau (30)	AA3 – Ysgrifennu	AA3 – Ystod y Marciau (10)
A	• arddangos gwybodaeth drylwyr ac eang am y cerddi • crynhoi ffeithiau perthnasol yn effeithiol, eu cymhwyso a'u cyflwyno'n gydlynus • cymharu a chroesgyfeirio effeithiol rhwng gweithiau'r beirdd a astudiwyd • arddangos dealltwriaeth dda o'r cysyniadau • dadansoddi a dehongli'n dda ystod o gerddi • datblygu ac ehangu ar syniadau'n drefnus a chydlynus • cyflwyno tystiolaeth drwy gyfeirio at gerddi penodol a defnyddio dyfyniadau'n effeithiol • dadansoddi arddull yn effeithiol a chyfeirio at y technegau a ddefnyddir gan y beirdd • defnyddio termau gwerthfawrogi barddoniaeth yn effeithiol	24-30	• mynegi syniadau a dadleuon cymhleth yn glir a chroyw, mewn gwahanol sefyllfaoedd ac at wahanol ddibenion • rhoi sylw manwl i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull yn sensitif • saernio'r gwaith yn fwriadus er mwyn cyfleu cymhlethdod y pwnc • arddangos cyfoeth o adnoddau iaith • arddangos gafael sicr ar ramadeg a chystrawen	8-10
B	• arddangos gwybodaeth fanwl am y cerddi • crynhoi ffeithiau perthnasol a'u cyflwyno'n gydlynus • cymharu a chroesgyfeirio synhwyrol rhwng gweithiau'r beirdd a astudiwyd • arddangos dealltwriaeth eithaf da o'r cysyniadau • dadansoddi a dehongli'n synhwyrol ystod o gerddi • datblygu ac ehangu ar syniadau'n drefnus • cyfeirio at elfennau perthnasol yn y cerddi a defnyddio dyfyniadau addas a phwrpasol yn aml • dadansoddi arddull yn foddhaol a chyfeirio at y technegau a ddefnyddir gan y beirdd • defnyddio termau gwerthfawrogi barddoniaeth yn gyson	20-23	• mynegi syniadau a dadleuon lled gymhleth yn glir a chroyw mewn gwahanol sefyllfaoedd ac at wahanol ddibenion • rhoi sylw manwl i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull • cynllunio'r gwaith yn ofalus er mwyn cyfleu cymhlethdod y pwnc • arddangos adnoddau iaith da • arddangos gafael gadarn ar ramadeg a chystrawen	7

C	• arddangos gwybodaeth am y cerddi gyda manylder ar adegau • crynhoi rhai ffeithiau perthnasol a'u cyflwyno'n gywir • cymharu a chroesgyfeirio rhwng gweithiau'r beirdd a astudiwyd • arddangos dealltwriaeth foddhaol o'r cysyniadau • dadansoddi a dehongli'r testun yn foddhaol • datblygu ac ehangu ar y prif syniadau'n drefnus • cyfeirio weithiau at elfennau perthnasol yn y cerddi a defnyddio dyfyniadau addas • trafod agweddau ar arddull y beirdd a chyfeirio at dechnegau a ddefnyddir • defnyddio termau gwerthfawrogi barddoniaeth yn eithaf cyson	15-19	• mynegi syniadau a dadleuon yn glir mewn gwahanol sefyllfaoedd ac at wahanol ddibenion • rhoi sylw boddhaol i gywair, ffurf a chynulleidfa drwy amrywio'r arddull • cynllunio'r gwaith yn lled ofalus er mwyn cyfleu gwahanol agweddau ar y pwnc • arddangos amrywiaeth o adnoddau iaith • gafael foddhaol ar ramadeg a chystrawen	5-6
D	• arddangos gwybodaeth am gynnwys y cerddi • crynhoi rhai ffeithiau perthnasol • cymharu a chroesgyfeirio ychydig rhwng gweithiau'r beirdd • arddangos dealltwriaeth o'r cysyniadau • ymresymu a chyfeirio at rai elfennau penodol yn y cerddi • defnyddio ambell gyfeiriad penodol at gerddi a defnyddio dyfyniadau addas yn achlysurol • trafod rhai agweddau ar arddull y beirdd a chyfeirio at dechnegau a ddefnyddir • defnyddio rhai termau gwerthfawrogi barddoniaeth	11-14	• defnyddio iaith yn briodol i fynegi syniadau a dadleuon uniongyrchol • dangos ymwybyddiaeth o drefn, dilyniant a chywair wrth gyflwyno gwaith • defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas • arddangos gafael resymol ar ramadeg a chystrawen	4
E	• arddangos gwybodaeth fras am y cerddi • cyflwyno rhai ffeithiau perthnasol • ceisio cymharu gwaith beirdd â'i gilydd • arddangos dealltwriaeth o ambell gysyniad • dangos y tueddiad i ailadrodd cynnwys • arddangos ambell enghraifft o ddatblygu syniadau personol, arwynebol • defnyddio ambell i gyfeiriad penodol at gerddi a dyfynnu'n achlysurol iawn • ceisio trafod ambell agwedd ar arddull • defnyddio ambell derm gwerthfawrogi barddoniaeth	6-10	• mynegi syniadau uniongyrchol a syml yn lled glir • dangos peth ymwybyddiaeth o drefn, dilyniant a chywair wrth gyflwyno gwaith • defnyddio ystod o eirfa a phatrymau addas • arddangos gafael resymol ar ramadeg a chystrawen	2-3
U	• Mae'r ymgeiswyr hyn yn llwyddo i ddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E yn unig.	0-5	• Mae'r ymgeiswyr hyn yn llwyddo i ddangos rhai o nodweddion cadarnhaol ymgeisydd gradd E yn unig.	0-1

GCSE 1st language MS-JANUARY 2014
TGAU Iaith gyntaf CM Ionawr 2014. AA.

CBAC
245 Rhodfa'r Gorllewin
Caerdydd CF5 2YX
Ffôn: 029 2026 5000
Ffacs: 029 2057 5994
E-bost: arholiadau@cbac.co.uk
gwefan: www.cbac.co.uk